

**UCHWAŁA NR XLVIII/335/18
RADY MIEJSKIEJ W DOBCZYCACH**

z dnia 28 lutego 2018 r.

**w sprawie zatwierdzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Dobczyce na 2018 rok**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz 1875 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. 2016 r. poz. 487 ze zm.) i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U.2017 r. poz. 783 ze zm.) Rada Miejska w Dobczycach uchwala co następuje:

§ 1. Zatwierdza się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Dobczyce na 2018 rok stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Dobczyce.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Miejskiej w Dobczycach

Czesław Leszczyński

Załącznik do uchwały Nr XLVIII/335/18
Rady Miejskiej w Dobczycach
z dnia 28 lutego 2018 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY I MIASTA DOBCZYCE
NA 2018 ROK**

URZĄD GMINY I MIASTA DOBCZYCE
Rynek 26, 32-410 Dobczyce
www.dobczyce.pl

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE.....	3
II.	PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU.....	4
III.	DIAGNOZA SZKÓD ZWIĄZANYCH Z U ŻYWANIEM ALKOHOLU I NARKOTYKÓW.....	4
	1. Opis zjawiska problemów alkoholowych w Polsce.....	4
	2. Ocena stanu problemów alkoholowych w gminie Dobczyce.....	8
	2.1. Sytuacja demograficzna gminy Dobczyce (stan na 31.12.2017 r.)	8
	2.2. Sytuacja demograficzna dot. uczniów w gminie Dobczyce	8
	2.3. Liczbowe zestawienia danych dot. gminy Dobczyce	8
	3. Ocena stanu problemów narkomanii w Polsce.....	15
	4. Ocena stanu problemów narkomanii w gminie Dobczyce.....	17
	5. Wnioski i rekomendacje	19
IV.	ZASOBY, KTÓRE MOGĄ MIEĆ WPŁYW NA OGRANICZENIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE DOBCZYCE.....	22
V.	EWALUACJA PROGRAMU	23
VI.	CELE PROGRAMU	25
VII.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	26
VIII.	ZASADY WYNAGRADZANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	27
IX.	ZADANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	27
X.	ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.....	29
XI.	INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE.....	29

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Dobczycach na 2018 rok, zwany dalej „Programem” przedstawia zadania własne gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.

Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i minimalizacji szkód społecznych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Określa również działania zmierzające do ograniczania dostępności napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania.

Zadania przewidziane do realizacji zarówno z zakresu problematyki alkoholowej jak i z zakresu problematyki narkomanii w znaczącej części są jednakowe, adresatami są te same grupy osób, dlatego niniejszy Program jest wspólny dla obu zagadnień.

Program jest kontynuacją sprawdzonych już działań, podjętych w latach poprzednich i wzbogacony o nowe zadania, wynikające z aktualnie rozeznaczonych potrzeb. Zakłada stworzenie warunków służących zmniejszeniu szkód społecznych i ekonomicznych związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób i rodzin z problemem alkoholowym, zapobieganie przemocy w rodzinie, prowadzenie profilaktyki dla dzieci i młodzieży. W dalszym ciągu duży nacisk kładzie się na profilaktykę pierwszorzędowną, polegającą na niedopuszczeniu do powstawania nowych problemów wynikających z uzależnień poprzez zapewnienie mieszkańcom warunków do kształtowania postaw preferujących trzeźwość oraz działania sportowe i rekreacyjne.

Program został opracowany w oparciu o diagnozę sytuacji w naszej gminie dot. problemów związanych z alkoholizmem i narkomanią oraz wypracowanych opinii i wniosków podczas pracy różnych instytucji i organizacji w środowisku lokalnym.

Program jest częścią Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy i Miasta Dobczyce na lata 2014-2020 i uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Ustawy:

1. z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.),
2. z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r., poz. 783),
3. z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390),
4. z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2016, poz. 2003),
5. z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638).

Programy:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020 z dnia 4 sierpnia 2016 r. - (Rozporządzenie RM z dnia 04.08.2016 r. Dz.U.2016 r. poz.1492)
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 z dnia 29 kwietnia 2014 roku (M.P. z 2014 r., poz.445),
3. Małopolski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014 – 2020, przyjęty Uchwałą Nr 3/14 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 2 stycznia 2014 r.

III. DIAGNOZA SZKÓD ZWIĄZANYCH Z UŻYWANIEM ALKOHOLU I NARKOTYKÓW

Diagnoza problemów uzależnień jest podstawą do skonstruowania konkretnej formy i zakresu polityki społecznej w gminie, zawartej w Programie. Diagnoza opracowana została na podstawie materiałów własnych takich jak: wyniki badań ankietowych oraz na podstawie materiałów uzyskanych z następujących źródeł:

- sprawozdań realizatorów i partnerów Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- wyników ankiety Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych GI - rocznego sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- danych uzyskanych z Komisariatu Policji w Dobczycach,
- danych uzyskanych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobczycach,
- danych uzyskanych ze szkół z terenu Gminy i Miasta Dobczyce,
- Rekomendacji PARPA na 2018 r. do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- obliczeń PARPA dot. spożycia alkoholu na jednego mieszkańca w Polsce na podstawie danych statystycznych GUS,
- Małopolskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014-2020, przyjętego uchwałą Zarządu Województwa Małopolskiego Nr 138/14 z dnia 13 lutego 2014 r.,
- Małopolskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014 – 2020, przyjętego uchwałą Nr 3/14 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 2 stycznia 2014 r.,
- danych uzyskanych podczas konsultacji społecznych w ramach projektu „Wzmocnienie mechanizmów konsultacji społecznych w Gminie Dobczyce”, przeprowadzonych w IV kwartale 2013 r. i styczniu 2014 r.,

- Raportu ESPAD „Picie alkoholu przez młodzież - wybrane zagadnienia z badań ESPAD. System Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego”. Remedium Warszawa 2016,
- Raportu badań Fundacji Badań Opinii Publicznej CBOS, 2017 wykonanych dla Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii pod nazwą "Młodzież 2016".

1. Opis zjawiska problemów alkoholowych w Polsce

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO - wydanie z 2009 r.) alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu. Szkody zdrowotne wywołane alkoholem nie ograniczają się tylko do szkód występujących u osób uzależnionych lub nadużywających alkoholu. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj.: zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przemoc w rodzinie, przestępczość, wypadki drogowe, ubóstwo i bezrobocie. Dlatego działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony samorządu lokalnego.

Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) liczba osób uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi ok. 600 tys, zaś osób pijących alkohol szkodliwie wynosi ok. 2,5 mln. osób.

Wg. najnowszych danych GUS spożycie 100% alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosi 9,37 litra w 2016 r. Tabela nr 1. przedstawia sytuację od 2000 r. , kiedy to spożycie 100% alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiło – 7,12 l. W latach 2001-2002 zmniejszyło się poniżej 7 l., w następnych latach znów wzrosło. Od 2007 r. wynosi już ponad 9 l. i ciągle utrzymuje się na tym poziomie.

Struktura spożycia alkoholu w przeciągu 15 lat uległa zmianie, zdecydowanie zwiększa się spożycie wyrobów spirytusowych oraz piwa na rzecz wina i miodów pitnych - co pokazuje tabela nr 2 i wykres nr 2.

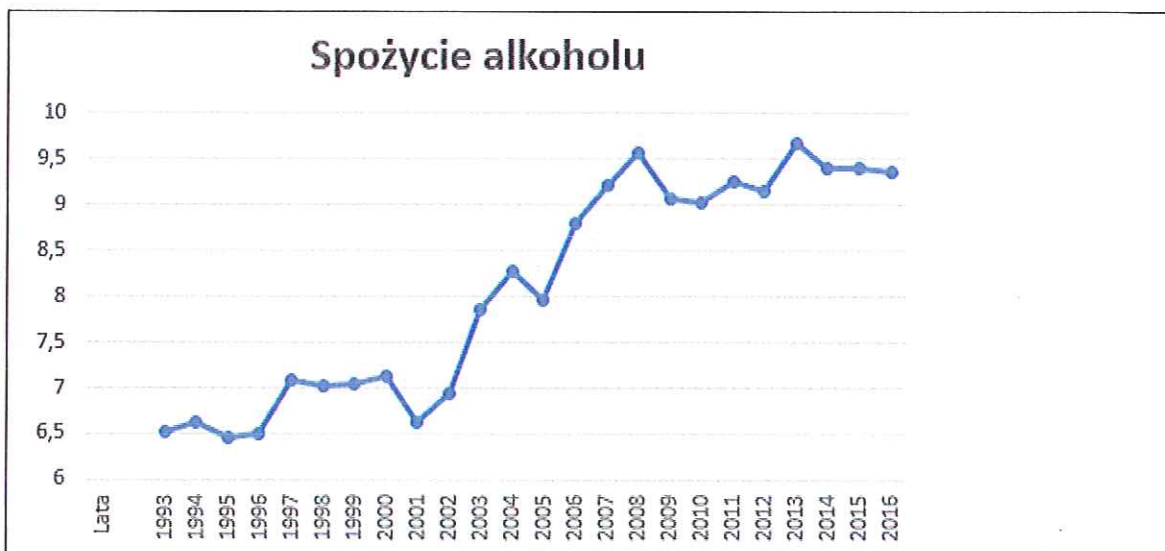
Tabela 1. Spożycie alkoholu w Polsce za lata 2000-2016, średnio na 1 mieszkańca w litrach 100% alkoholu:

Lata	Średnio na 1 mieszkańca w litrach 100% alkoholu:
2000	7,12
2001	6,63
2002	6,93
2003	7,86
2004	8,28
2005	7,97
2006	8,79
2007	9,21

Lata	Średnio na 1 mieszkańca w litrach 100% alkoholu:
2008	9,58
2009	9,06
2010	9,02
2011	9,25
2012	9,16
2013	9,67
2014	9,4
2015	9,41
2016	9,37

Źródło: Zestawienie przygotowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
Internet: parpa.pl/statystyki.

Wykres 1. Spożycie alkoholu w Polsce na jednego mieszkańca w latach 1993-2016

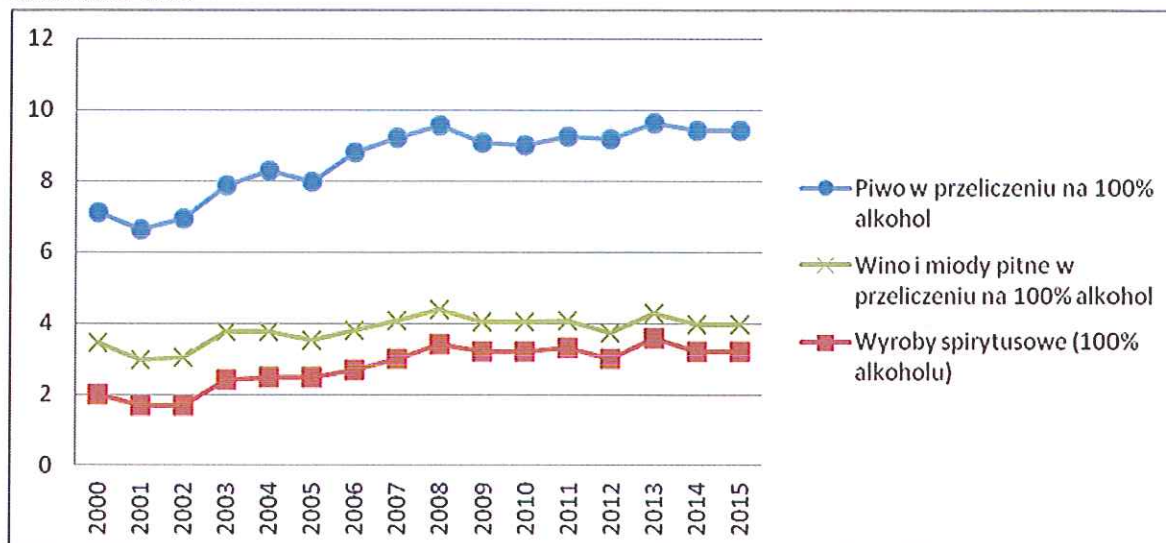
Źródło: Internet PARPA.

Tabela 2. Struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkoholu w latach 2000-2016:

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Wyroby spirytusowe	28,30%	25,80%	24,50%	30,50%	30,20%	31,40%
Wino i miody pitne	20,20%	19,20%	19,40%	17,30%	15,30%	12,90%
Piwo	51,50%	55%	56,10%	52,20%	54,50%	55,70%
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Wyroby spirytusowe	30,70%	32,6%	35,50%	35,30%	35,5%	35,7%
Wino i miody pitne	12,40%	11,6%	10,30%	9,30%	9,3%	8,3%
Piwo	56,90%	55,8%	54,20%	55,40%	55,2%	56,0%
	2012	2013	2014	2015	2016	
Wyroby spirytusowe	32,74%	37,2%	34,1%	34,0%	34,2	
Wino i miody pitne	7,73%	7,2%	8,0%	8,0%	7,4	
Piwo	59,54%	55,7%	57,9%	57,9%	58,4	

Źródło: Zestawienie przygotowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Internet: parpa.pl/statystyki.

Wykres 2. Spożycie alkoholu (z podziałem na poszczególne rodzaje) w litrach na jednego mieszkańca w latach 2000-2015

Źródło: Internet PARPA.

Młodzież

Raport z ogólnopolskich badań zrealizowanych w 2015 r. w ramach programu badawczego European School Survey Project and Drugs - ESPAD podaje, że napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej. Skala rozpowszechnienia picia alkoholu jest zdecydowanie wyższa niż używanie jakichkolwiek innych substancji, co obrazuje wykres nr 1.

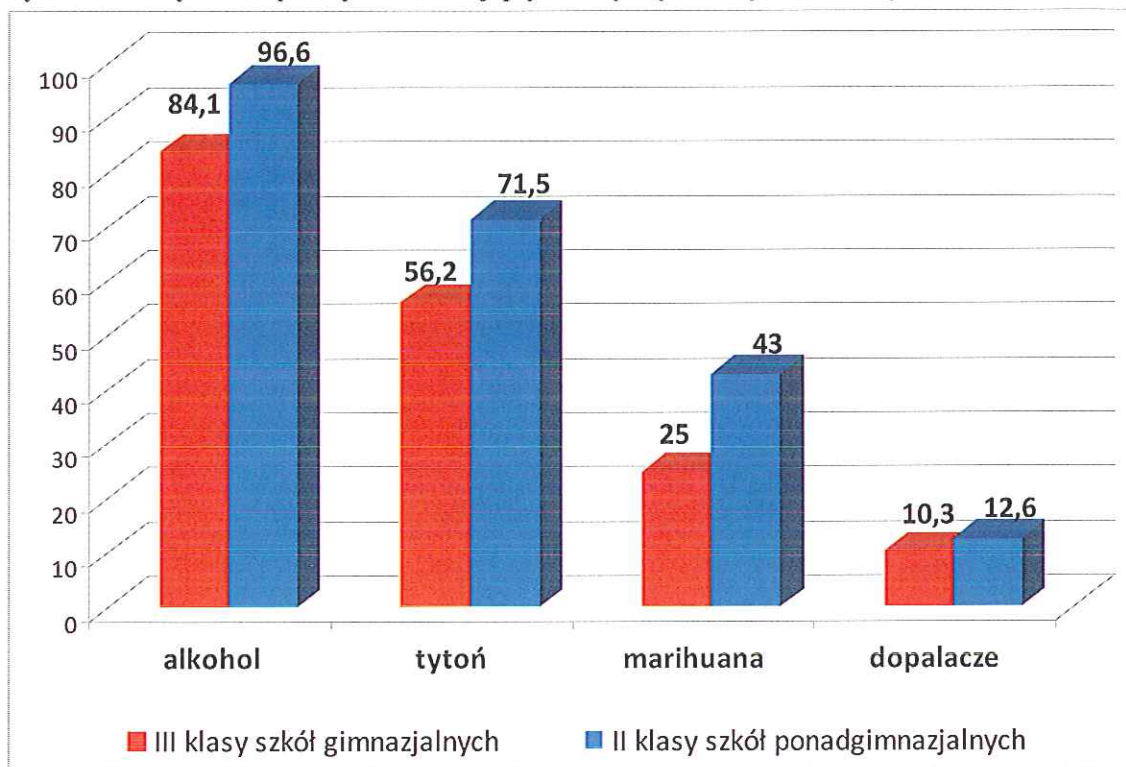
Alkohol jest też najczęściej pierwszą substancją psychoaktywną, po którą sięgają młodzi ludzie i może być furtką do innych zachowań ryzykownych. Młodzież w zdecydowanej większości sięga po napoje alkoholowe przed pełnoletnością. Próby picia alkoholu ma za sobą 83,6% gimnazjalistów, 71,7% uczniów młodszych. Porównując te dane z badaniami z lat wcześniejszych od 2007 r. zaobserwowano spadek, wyraźniejszy w latach 2011-2015. Wśród młodzieży starszej po wzroście odsetka konsumentów w 1999 r. odnotowuje się stabilizację (71,7% w stosunku do 92,7%). Badania potwierdzają obserwowany już w poprzednich latach trend zacierania się różnic między chłopcami i dziewczętami w spożywaniu alkoholu. W latach ubiegłych różnice te wynosiły 14,3 % w 1999 r., w 2015 r. zaledwie 3,1 %.

Piwo było i jest najbardziej rozpowszechnionym napojem alkoholowym po który sięga młodzież. Odsetek uczniów, którzy pili piwo, systematycznie wzrastał w latach 1995-2003, rok 2007 przyniósł załamanie tego trendu. Spożycie piwa w grupie młodzieży młodszej spada od 2007 r., natomiast wśród uczniów starszych osiągnęło poziom stabilizacji.

Wódkę - drugi pod względem rozpowszechnienia napój alkoholowy piło 33,1 % gimnazjalistów, i jest to spadek o 7,6 % w stosunku do 2011 r., i 65,2% uczniów szkół ponadgimnazjalnych, i to jest wzrost o 2,4% w porównaniu z rokiem 2011.

Wino jest najmniej rozpowszechnionym napojem alkoholowym. Sięgało po nie 21,1% gimnazjalistów i 36,7% uczniów starszych. W porównaniu do 2011 roku stwierdzono spadek w picciu wina zarówno u gimnazjalistów (o 7,6%) i u uczniów starszych o 2%.

Wykres nr 3. Używanie wybranych substancji psychoaktywnych kiedykolwiek w życiu w 2015 r.

Źródło: *Remedium Warszawa 2016. „Pocie alkoholu przez młodzież”*.

2. Ocena stanu problemów alkoholowych w gminie Dobczyce

2.1. Sytuacja demograficzna gminy Dobczyce (stan na 31.12.2017 r.)

Liczba mieszkańców gminy ogółem wynosi	14 920
w tym: dorosła populacja	11 719
oraz nieletni	3 201

2.2. Sytuacja demograficzna dot. uczniów w gminie Dobczyce (stan na 31.12.2017 r.)

Liczba uczniów w szkołach podstawowych	1 180
Liczba uczniów w zerówkach	239
Liczba przedszkolaków	378
Liczba uczniów w gimnazjum	329
Liczba uczniów w szkole ponadgimnazjalnej	770
Liczba uczniów w szkole muzycznej	146

2.3. Liczbowe zestawienia danych dot. gminy Dobczyce

Dane szacunkowe dot. osób z problemem alkoholowym

Opracowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskaźniki pozwalają szacunkowo określić liczbę mieszkańców gminy Dobczyce mających problemy związane z alkoholem:

- 2% dorosłej populacji ok. 231 osób uzależnionych od alkoholu
- 5-7% dorosłej populacji ok. 578 - 809 osób pijących szkodliwie alkohol

- 4% całej populacji ok. 591 osób współzależnionych
- 4% populacji nieletniej ok. 128 dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym.

Skala problemów alkoholowych wykazanych przez Policję

Tabela 3. Liczba zdarzeń mających związek z alkoholem, wykazanych przez Policję w Dobczycach.

Rodzaj problemu	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kradzieże, rozboje, włamania	109	22	47	94	91	101	70	64	48	47	41	25
Interwencje w przypadkach przemocy w rodzinie, w tym: mających związek z alkoholem	48 42	25 23	114 70	148 126	78 większość (brak dokładnych danych)	118 większość (brak dokładnych danych)	77	8 77	38 38	151 większość (brak dokładnych danych)	140 większość (brak dokładnych danych)	173 większość (brak dokładnych danych)
Zdarzenia drogowe, w tym: mające związek z alkoholem	18 wypadki brak danych	130 (w tym kolizje) 12	148 (w tym kolizje) 1	170 (w tym kolizje) 15	161 (w tym kolizje) 8	156 (w tym kolizje) 5	105 (w tym kolizje) 5	brak danych* brak danych	117,(w tym 25 wypadków) 1	107 2	141(w tym 26 wypadków) brak danych	169 tym 24 wypadki 3
Zatrzymane prawa jazdy, w tym: mające związek z alkoholem	40 38	46 43	22 18	43 43	52 teren całego komisar. 52	58 teren całego komisar. 40 gm. Dobczyce	57 teren całego komisar. 56 teren całego Komisar.	36 36	17 17	29 29	38 31	15 15
Czyny karalne popełnione przez nieletnich, w tym: mających związek z alkoholem	15 5	15 5	8 2	31 19	13 3	8 teren całego komisar. 3	11 teren całego komisar.	0 0	10 0	1 0	5 brak danych	7 + 13 wykroczeń -mających związek z alkoholem
Niebieskie Karty.	brak danych	127 (łącznie)	116 (łącznie)	12	19	18	28	42	38	52	47	32
Wnioski Skierowane do Sądu.				101	66	55	88	283*	137		25	42
Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia									61	14	11	28

Źródło: Zestawienie przygotowane przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Uzależnień podstawie danych z Policji w Dobczycach.

* W 2013 roku Policja skierowała łącznie 283 wnioski do Sądu, w tym 20 spraw miało związek z alkoholem.
* Policja w Dobczycach nie prowadzi już takich statystyk, są one dostępne w KPP Myślenice dla całego Powiatu. Na podstawie ustnych informacji, w Dobczycach było 5 zdarzeń drogowych mających związek z alkoholem.

Dane wykazane przez Ośrodek Pomocy Społecznej GKRPA, Punkt Konsultacyjny

Tabela 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej z uwzględnieniem pomocy dla rodzin z problemem alkoholowym.

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ogółem	352	303	282	459	366	303	347	356	376	344	342	318
liczba rodzin korzystających ze świadczeń z powodu problemu alkoholowego	28	12	10	11	11	7	16	11	13	13	14	13

Zródło: Zestawienie przygotowane przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Uzależnień na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobzyczach.

Tabela 5. Dane dotyczące działań GKRPA w Dobzyczach.

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba osób, co do których GKRPA podejmowała działania (osoby uzależnione lub współuzależnione)	138	109	129	122	117	101	110	102	101	123	126	105
Liczba wniosków skierowanych do Sądu o przymusowe leczenie	19	12	13	10	9	12	11	11	12	9	8	10
Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	32	59	59	59	74	57	53	52	58	55	57	58
Liczba wydanych postanowień o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	16	41	28	39	24	31	25	47	29	51	22	31

Zródło: Zestawienie przygotowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobzyczach.

Tabela 6. Liczba osób korzystających ze wsparcia w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin w Dobzyczach, w Punkcie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Grupy AA "Zapora" Dobzycze.

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba osób, które korzystały z usług psychologicznych, w tym : liczba osób, które korzystały ze stałej opieki	130 15	113 34	114 23	128 14	134 39	103 22	135 16	105 31	153 30	86 28	101 50	98 30
Liczba osób, które korzystały z pomocy psychologicznej z powodu przemocy w rodzinie			4	4	43*	14	16	17	8	7	5	13
Liczba osób, które							46	24	43	41	36	

korzystały z pomocy psychologicznej i prawnej organizowanej przez OPS dla ofiar przemocy domowej.												42
Średnia liczba osób korzystających z wsparcia Grupy AA „Zapora” Dobczyce: - uzależnionych (1x w tygodniu), - w mitingach otwartych (1x w m-cu)										20	21	20
										35	35	35

Źródło: Zestawienie przygotowane przez Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin w Dobczycach. * W ramach programu „Wspólna sprawa – stop przemocy”.

Wśród osób zgłaszających się do Punktu Konsultacyjnego ze względu na specyfikę problemów, można wyróżnić: osoby nadużywające alkoholu, osoby współuzależnione, osoby przeżywające różne problemy i trudności osobiste z powodu problemu alkoholowego w rodzinie, młodzież w okresie dorastania z trudnościami psychologicznymi typowymi dla wieku oraz osoby doświadczające przemocy w rodzinie. Od 2012 roku zostały uruchomione zintegrowane, specjalistyczne działania dla ofiar przemocy domowej (prawnik, psycholog, pracownicy socjalni, policjanci, Zespół interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, GKRPA).

Dane uzyskane ze szkół :

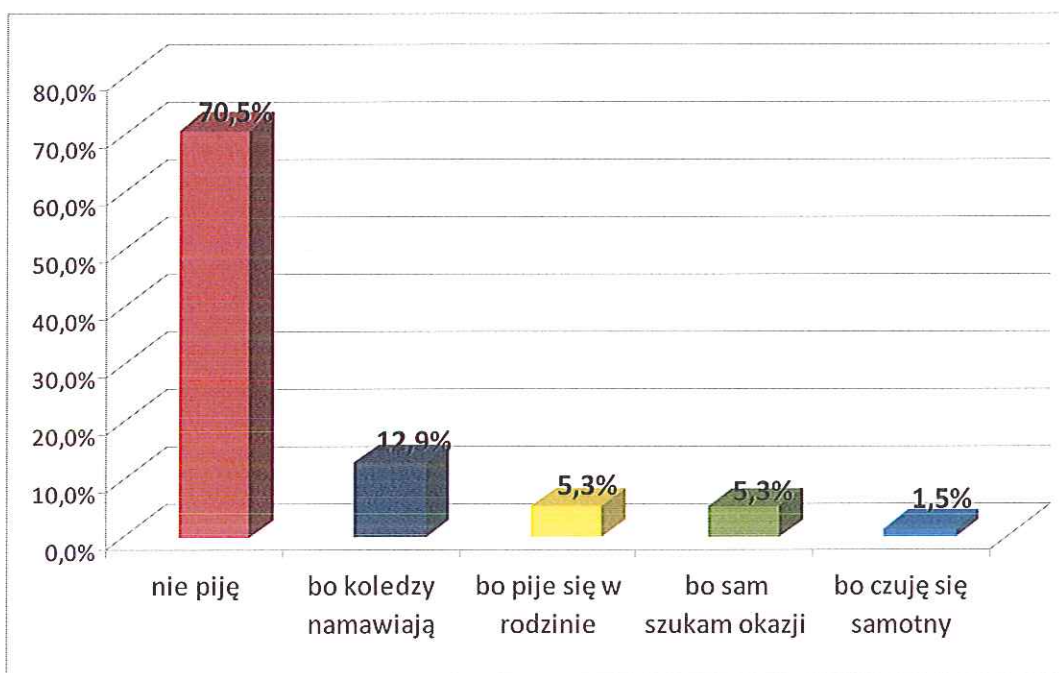
Na podstawie informacji uzyskanych od dyrektorów i pedagogów szkół podstawowych wynika, że w 2017 r. wśród uczniów nie było odnotowanych przypadków związanych ze spożywaniem alkoholu na terenie szkoły, ale odnotowano jeden przypadek zakupu alkoholu i papierosów przez uczniów.

Dla porównania w latach ubiegłych odnotowano następująco: w 2013 r. – 1 przypadek, w 2012 r. - 0 przypadków, w 2011 r. – 11 przypadków, w 2010 r. - 1 przypadek.

W gimnazjum w 2016 r. zostały przeprowadzone badania ankietowe dot. problematyki alkoholowej, z których wynika, że:

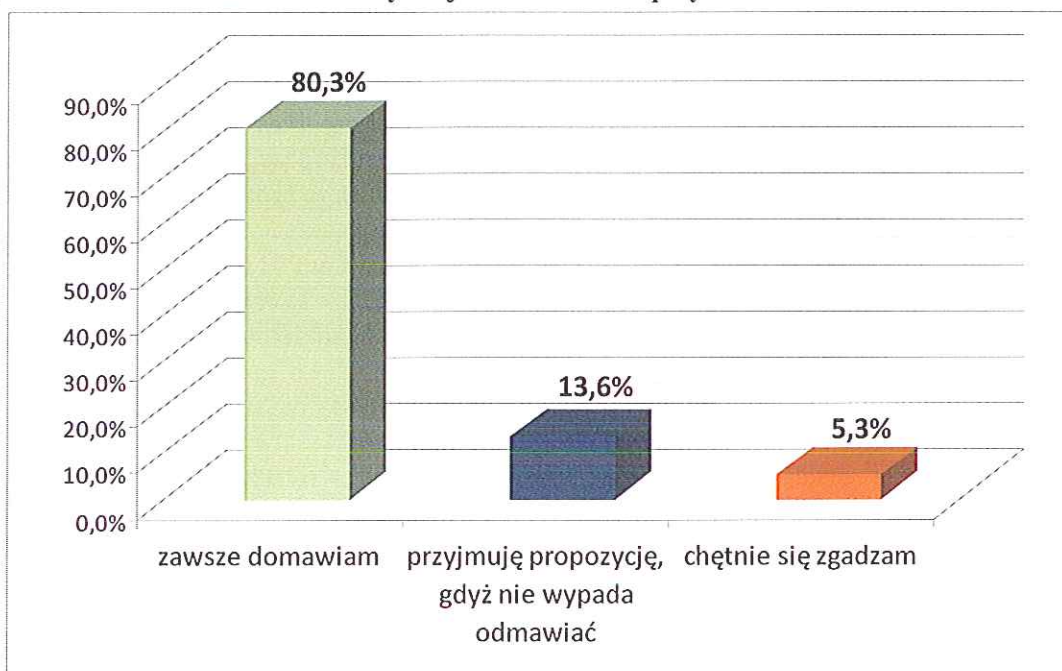
- 70,5 % uczniów przyznało, że nie pije alkoholu(dla porównania w 2012 r. – 68%, w 2014 r. 36,4%)
- 36,4% uczniów próbowało alkohol (dla porównania w 2014 r. – 62,1%)
- Przyczyny sięgania po alkohol to: namowa kolegów – 12,9%, ciekawość – 5,3%, wzorce w rodzinie – 5,3%, samotność- 1,5%. 70,5% uczniów podało, że nie pije- wykres nr 4.
- Umiejętność odmawiania picia alkoholu: 80,3% uczniów potrafi odmówić, 13,6% przyjmuje propozycje, gdyż nie potrafi odmówić, 5,3% chętnie się zgadza na propozycję i oczekuje propozycji – wykres nr 5.

Wykres nr 4. Powody sięgania po alkohol wśród uczniów.

Źródło: opracowanie Gimnazjum w Dobczycach.

Wykres nr 5. Zachowanie uczniów w sytuacji namawiania do spożycia alkoholu.

Źródło: opracowanie Gimnazjum w Dobczycach.

Z danych uzyskanych ze szkoły ponadgimnazjalnej wynika, że w 2017 r. 5 uczniów miało kłopoty w związku z pićm alkoholu: 2 przypadki na terenie szkoły, 3 przypadki poza szkołą. Zostały podjęte czynności z udziałem Policji. Dla porównania: w 2016 r. - 0 przypadków, w 2015 r. - 6 przypadków picia alkoholu przez uczniów, sprawa została zgłoszona na Policję, w 2014 r. - 1 przypadek, w 2013 r. - 1 przypadek, w 2012 r. - 1 przypadek, w 2011 r. - 2 przypadki.

W szkole ponadgimnazjalnej w 2017 r. zostały przeprowadzone badania ankietowe dot. problemów z alkoholem. Z badań wynika, że

- 20% uczniów nigdy nie piło alkoholu. Dla porównania: w 2015 r.- 20% w 2013 r. -19 %, w 2012 r. – 11 %, w 2011r. - 12,85%.

- 80 % uczniów piło alkohol z czego 55% w czasie imprez. Dla porównania: w 2015 r. 80% uczniów piło alkohol, z czego 75% w czasie imprez, w 2013 r. – 81% uczniów piło alkohol, z czego 72 % w czasie imprez, w 2012 r. - 81% uczniów piło alkohol z czego 78 % w czasie imprez, w 2011r. - 80% uczniów piło alkohol, z czego 75 % w czasie imprez.

Jeśli chodzi o rodzaje spożywanych alkoholi to badanie pokazuje, że:

- 38% to - piwo Dla porównania: w 2015 r. - 40%, w 2013 r. - 55%, w 2012 r. – 30 %, w 2011r. - 32,70%.

- 10 % to - wódka. Dla porównania: w 2015 r. - 17 %, w 2013 r. -20%, w 2012 r. - 27,77% , w 2011 r. - 20,51% .

- 1% to inne alkohole. Dla porównania: w 2015 r. - 7 %, w 2013 r. - 6 %, w 2012 r. - 4 %, w 2011 r. - 7,05%.

- 1 % to drinki. Dla porównania: w 2015 r. -4%, w 2013 r. - 18 %, w 2012 r. - 12,77%, w 2011 r. - 16,66%.

Podsumowanie.

W 2017 r. były przypadki związane z używaniem alkoholu przez uczniów, w znacznej części dotyczyło to uczniów ze szkoły ponadgimnazjalnej. W porównaniu z rokiem poprzednim, sytuacja się pogorszyła, ale problem nie dotyczy dużej ilości uczniów (łącznie 6 os.). Z badań ankietowych wynika, że wśród uczniów szkoły ponadgimnazjalnej odsetek osób, które piły już lub piją alkohol jest wysoki i to jest wynik niezadawalający, ponieważ dotyczy to aż 80 % badanych. Znacznie lepiej sytuacja przedstawia się pod tym względem wśród gimnazjalistów i szkół podstawowych. Od 2011 roku problem związany z piciem alkoholu w szkołach podstawowych i gimnazjum wśród uczniów zmniejszył się. Zmiana ta może być wynikiem zastosowanych działań profilaktycznych i interwencyjnych prowadzonych w szkołach. W ostatnich trzech latach zwiększył się odsetek niepijącej młodzieży co również jest zjawiskiem pozytywnym. Do spróbowania alkoholu przyznało się mniej uczniów niż w poprzednim badaniu co również jest czynnikiem pozytywnym. Nadal najpopularniejszym napojem alkoholowym wśród młodzieży jest piwo-38%, na drugim miejscu wódka – 10%, inne-1%, drinki – 1%. Takie trendy zauważalne są od kilku lat. Niepokojącym jest zjawisko coraz częstszego sięgania po napoje alkoholowe dziewcząt. Zmniejsza się różnica między dziewczętami a chłopcami w spożywaniu alkoholu.

Dostępność alkoholu:

Tabela 7. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych – gastronomia

Rodzaj zezwolenia	Ilość zezwoleń wydanych						Ilość punktów sprzedaży ogółem					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012	2013	2014	2015	2016	2017
kat. A (do 4,5% alkoholu oraz piwo)	8	12	12	13	10	6	15	16	19	18	21	22
kat B (od 4,5 do 18% alkoholu)	3	5	9	4	4	4						
kat. C (powyżej 18% alkoholu)	4	4	5	6	5	6						

Tabela 8. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych – detal

Rodzaj zezwolenia	Ilość zezwoleń wydanych						Ilość punktów sprzedaży ogółem					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2012	2013	2014	2015	2016	2017
kat. A (do 4,5% alkoholu oraz piwo)	18	23	14	22	12	19	38	34	33	33	33	30
kat B (od 4,5 do 18% alkoholu)	13	22	9	20	9	18						
kat. C (powyżej 18% alkoholu)	12	23	9	22	10	19						

Tabela 9. Zezwolenia jednorazowe

Rodzaj zezwolenia	Ilość zezwoleń wydanych					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
kat. A (do 4,5% alkoholu oraz piwo)	5	4	4	11	9	18
kat B (od 4,5 do 18% alkoholu)	2	3	2	3	4	3
kat. C (powyżej 18% alkoholu)	5	2	3	6	4	8

Tabela 10. Dostępność alkoholu w przeliczeniu liczby mieszkańców na 1 punkt

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży	269	277	296	285	292	276	287

Źródło: Zestawienie przygotowane przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Uzależnień w UGIM Dobczyce .

Dochody z tut. opłat za alkohol

Tabela 11. Dochody gminy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kwota za korzystanie z zezwoleń	179 303	219 985	219 535	257 008	248 894	311 235	266 692	346 460	286 604	361 568

Źródło: Zestawienie przygotowane przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Uzależnień w UGIM Dobczyce .

Wg zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych powinno przypadać co najmniej 1000 osób.

Wg danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) w Polsce jest cztery razy więcej sklepów z alkoholem niż dopuszcza norma WHO. Średnia dla całej Polski to 273 osoby. PARPA powołuje się na szereg badań, które dowodzą, że racjonalna polityka w zakresie limitowania dostępności alkoholu przekłada się na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców. Dużo sklepów z alkoholem to gwałtowny wzrost spożycia i wzrost przestępczości tak mężczyzn jak i kobiet. Analizy pokazują, że każda złotówka z tzw.

korkowego to cztery złote wydane później na leczenie odwykowe, straty spowodowane przez nietrzeźwych itp.

Przeprowadzone w latach ubiegłych konsultacje z mieszkańcami Dobczyc, wskazywały, że największa ilość zgłaszanych problemów dotyczyła punktów sprzedaży detalicznej, szczególnie sklepy całodobowe. W takich miejscach najczęściej dochodzi do łamania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poprzez spożywanie alkoholu bezpośrednio przed sklepem, czy też sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym lub nieletnim. Spożywanie przez mieszkańców gminy napojów alkoholowych w lokalach gastronomicznych jest bardziej komfortowe. Ponadto przykłada się tam dużą uwagę do zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym. Klienci mają również zapewnione poczucie bezpieczeństwa. Funkcjonowanie lokali gastronomicznych jest mniej uciążliwe dla osób zamieszkałych w ich sąsiedztwie.

Podsumowanie

W gminie Dobczyce na jeden sklep z alkoholem przypadają 287 osoby. Jest to lepszy wskaźnik od średniej w kraju, ale dostępność do sklepów z alkoholem jest zbyt wysoka, gdyż przekracza ponad trzykrotnie standardy WHO. To bardzo niepokojące, dlatego potrzebne są zmiany w tym zakresie.

Kolejnym ważnym elementem winno być rozważenie ograniczenia sprzedaży alkoholu w godzinach nocnych oraz zwiększenie odległości punktów sprzedaży od obiektów chronionych ustawowo, jak np. szkoły, przedszkola, placówki ochrony zdrowia. Ponadto, niezmiernie ważnym elementem długofalowej polityki lokalnej musi być wzmocnienie przestrzegania przepisów prawa przez podmioty zajmujące się sprzedażą detaliczną alkoholu, jak również jego egzekwowanie przez służby do tego uprawnione. Za sprzedaż alkoholu nieletnim, osobom w stanie nietrzeźwości oraz sprzedaż alkoholu na kredyt lub pod zastaw grożą określone sankcje, które należy skutecznie egzekwować.

3. Ocena stanu problemów narkomanii w Polsce.

Badania o zasięgu ogólnopolskim przeprowadzone na przełomie 2014/2015 r. przez Fundację Centrum Badania Opinii Społecznej (CBOS - "Oszacowanie rozpowszechnienia wybranych uzależnień behawioralnych oraz analiza korelacji pomiędzy występowaniem uzależnień behawioralnych a używaniem substancji psychoaktywnych") wskazują na to, że do najbardziej popularnych nielegalnych substancji psychoaktywnych w Polsce należą przetwory konopi indyjskich i w mniejszym stopniu amfetamina. Do kontaktu z tymi substancjami psychoaktywnymi kiedykolwiek w życiu przyznało się 16,3% badanych. Pozostałe substancje charakteryzuje o wiele niższy poziom rozpowszechnienia. Na drugim miejscu znajduje się amfetamina (1,7%) oraz ekstazy (1,7%), następnie kokaina (1,4%) oraz nowe substancje psychoaktywne, tzw. dopalacze (1,3%) i LSD (1,3%). Do używania narkotyków kiedykolwiek w życiu przyznało się 16,4% badanych, natomiast do używania narkotyków w przeciągu ostatnich 12 miesięcy od przeprowadzenia badania przyznało się 4,7% badanych.

Z badań przeprowadzonych w 2017 r. przez Fundację CBOS i Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii zrealizowały badanie wśród młodzieży szkolnej pod nazwą „Młodzież 2016” wynika, że skala konsumpcji substancji psychoaktywnych w szkole zmieniała się w wolnym tempie. Pierwsze istotne symptomy ograniczenia ich zasięgu zanotowano w 2008 roku – wówczas znacząco zwiększyła się liczba szkół, na terenie których „w ogóle nie zdarzało się”

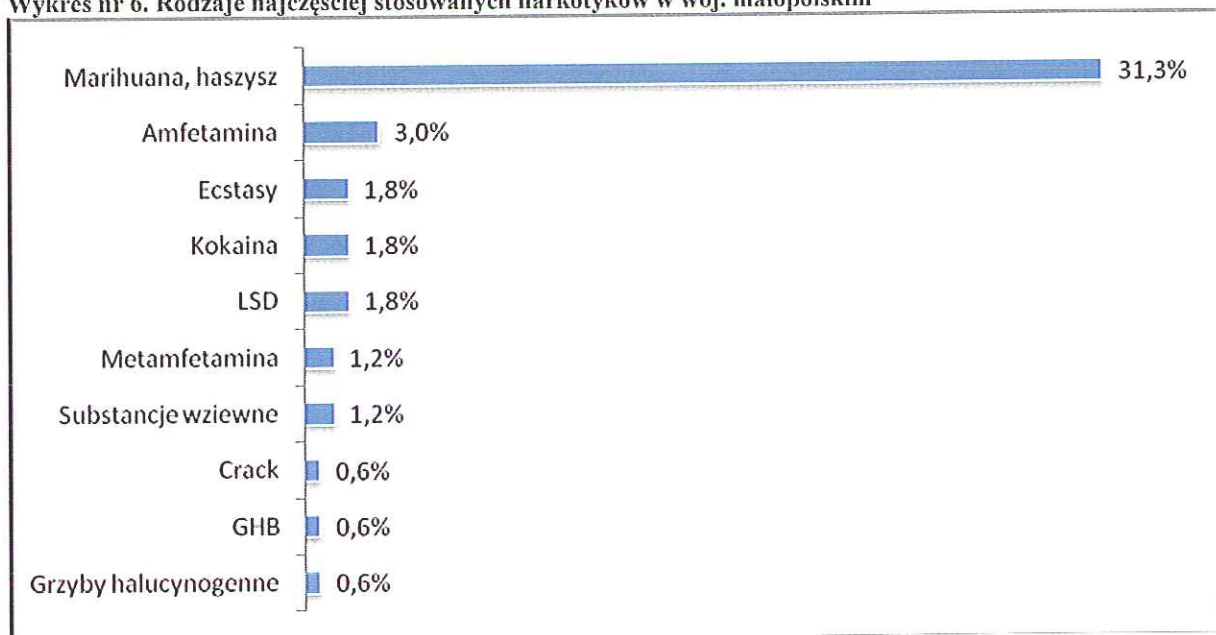
zażywanie narkotyków przez uczniów (z 36% w roku 2003 do 57% w 2008. Kolejny spadek zanotowano w 2013 roku, przy czym jego skala nie była tak duża jak w 2008 roku.

Wskaźniki dotyczące zażywania narkotyków są takie same jak w 2013 roku: narkotyki nie są substancjami, po które sięga większość uczniów. Przeważająca grupa poprzestaje na eksperymentach z narkotykami. Wyjątek stanowią marihuana i haszysz – używał ich częściej niż 10 razy co siódmy badany.

Z diagnozy zawartej w Małopolskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2020 (Załącznik nr 1 do uchwały SWM Nr L/806/14 z dnia 24 kwietnia 2014 r) ... wynika, że w Małopolsce po substancje psychoaktywne o wiele częściej sięgali mężczyźni niż kobiety. Najbardziej popularną substancją wśród badanych mężczyzn była marihuana, haszysz, ecstasy oraz LSD, a wśród kobiet marihuana, haszysz, grzyby halucynogenne oraz ecstasy. Poziom konsumpcji substancji psychoaktywnych przez osoby badane, w ciągu ostatnich 12 miesięcy był znacznie niższy od poziomu używania substancji używanych kiedykolwiek w życiu.

Badania W województwie małopolskim, najczęściej stosowanym narkotykiem jest marihuana, haszysz (31,3%), następnie amfetamina (3%) oraz ecstasy i kokaina (1,8%). Wykres nr 6.

Wykres nr 6. Rodzaje najczęściej stosowanych narkotyków w woj. małopolskim

Źródło: IBIPC – badania ilościowe, 2014 rok

Dopalacze

Nowe substancje psychoaktywne (NSP) są substancjami tworzonymi w laboratoriach, naśladują działanie narkotyków jednocześnie pozostając legalnymi. Producenci NSP szybko dostosowują się do środków kontroli, gdy któraś z substancji zostaje przebadana i umieszczona na liście środków nielegalnych w jej miejsce pojawiają się substancje o podobnym działaniu, nieco zmodyfikowane, jednocześnie są legalne do czasu przebadania i stwierdzenia ich psychoaktywnych właściwości. Dzięki dużej dynamice rozwoju rynku dopalaczy- rocznie (jak raportuje ECMDDA ang. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction – Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii) - odnotowuje się w Europie kilkadziesiąt nowych substancji. (W 2012 system wczesnego

ostrzegania odnotował 73 substancje). Nasza wiedza na temat wymiaru farmakologicznego oraz wzorów przyjmowania dopalaczy jest wrywkowa i niepełna. Toksykologowie raportują trudności w leczeniu przedawkowań. Na scenie narkotykowej niektóre z tych substancji wypierają tradycyjne narkotyki. Problem ten stanowi duże wyzwanie w medycynie, wymiarze sprawiedliwości, profilaktyce.

Z badań przeprowadzonych w Polsce w 2015 r. przez ESPAD „Używanie substancji psychoaktywnych przez młodzież” wynika, że nie odnotowano wzrostu rozpowszechniania używania dopalaczy w stosunku do 2011 r.

4. Ocena stanu problemu narkomanii w gminie Dobczyce

Tabela 12. Liczba zgłoszonych przypadków dot. narkomanii w GIM Dobczyce

Rodzaj problemu	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Interwencje Policji	0	0	1	3	2	8	9	5	11	2	7	9
Liczba przypadków zgłoszonych do GKRPA	0	1	1	0	1	2	7 (w tym 1 osoba nieletnia)	2	2	3	3	3
Liczba osób, które korzystały z pomocy w MGOPS												1

Źródło: Zestawienie przygotowane przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Uzależnień na podstawie danych z Policji i GKRPA w Dobczycach.

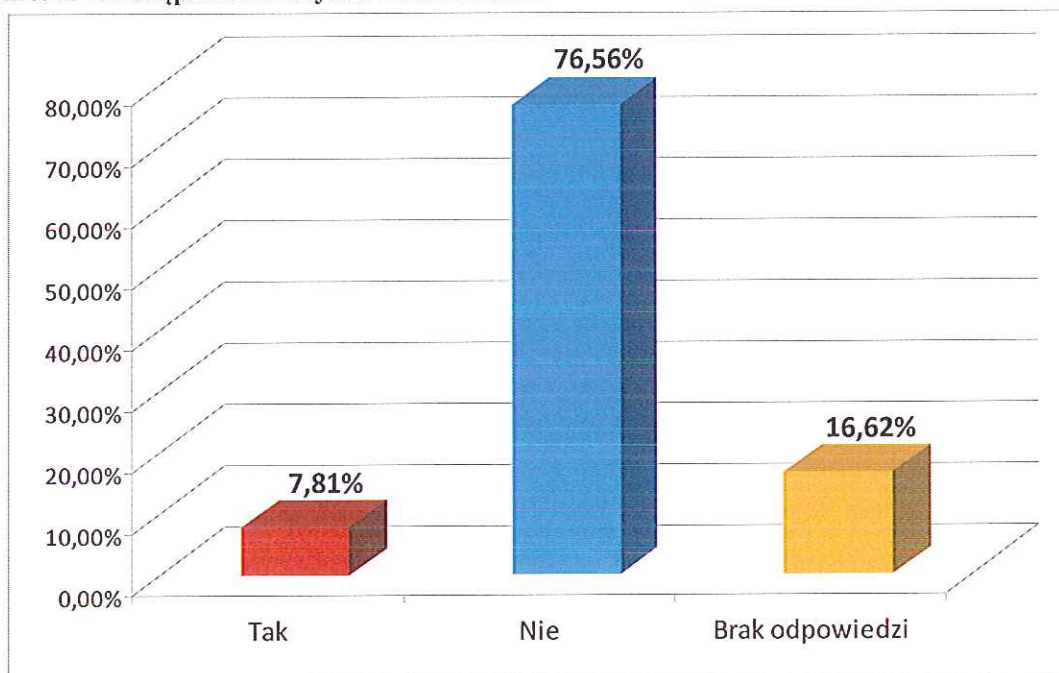
Dane uzyskane ze szkół

Na podstawie informacji uzyskanych od dyrektorów i pedagogów szkół podstawowych wynika, że w 2017 r. wśród uczniów nie było odnotowanych przypadków związanych z używaniem narkotyków. Natomiast uczniowie mieli propozycję zakupu narkotyku w jednym z lokali w pobliżu szkoły. Dla porównania w 2015 r. odnotowano 1 przypadek użycia dopalacza na wycieczce przez 1 gimnazjalistę. Sprawa została zgłoszona Policji. W 2014 r. nie odnotowano żadnego przypadku. 2013 r. odnotowano 1 przypadek podejrzenia o rozpowszechnianie substancji psychoaktywnej, sprawę zgłoszono do Sądu. W 2012 r. nie odnotowano żadnego przypadku.

W gimnazjum w 2016 r. zostały przeprowadzone badania ankietowe dot. problematyki narkotykowej, z których wynika, że:

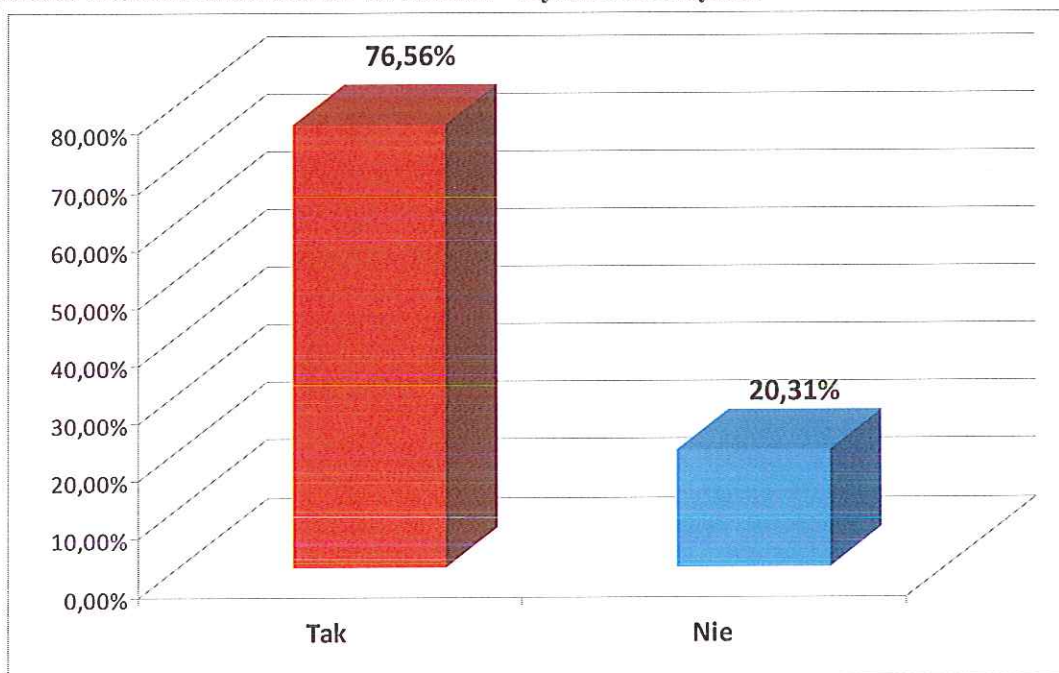
- 76,56 % uczniów nie sięgało po narkotyki w ogóle (dla porównania w 2012 r. – 68%, w 2014 r. 36,4%). Wykres nr 5.
- 7,81% uczniów próbowało narkotyków (dla porównania w 2014 r. – 62,1%)
- 76,56 % uczniów posiada wiedzę nt. uzależnienia od narkotyków. Wykres nr 6.
- 20,31% uczniów nie posiada dostatecznej wiedzy nt. uzależnienia od narkotyków.

Wykres nr 7. Dostępność narkotyków wśród uczniów.

Źródło: opracowanie Gimnazjum w Dobczycach.

Wykres nr 6. Wiedza wśród uczniów nt. skutków używania narkotyków.

Źródło: opracowanie Gimnazjum w Dobczycach.

Z danych uzyskanych ze szkoły ponadgimnazjalnej wynika, że w 2017 r. nie odnotowano przypadków używania narkotyków na terenie szkoły. Nie odnotowano również dilowania na terenie szkoły, ale jest podejrzenie, że młodzież spotyka się w miejscach, w pobliżu osiedli mieszkaniowych, gdzie może odbywać się zażywanie i sprzedaż narkotyków.

Dla porównania w 2015 r. – 1 przypadek, w 2014 r. - 1 przypadek, w 2013 r. – 1 przypadek, w 2012 r. - 1 przypadek.

Z przeprowadzonych badań ankietowych przeprowadzonych w 2015 r. wśród uczniów w szkole ponadgimnazjalnej wynika, że:

- 84 % badanych uczniów miała styczność z narkotykami (paliło marihuanę) z czego większość incydentalnie (0,3% wielokrotnie). Dla porównania: w 2015 r. -31%, w 2013 r. - 15 %, w 2012 r. - 14%, w 2011 r. - 22,5%. Wcześniej w: 2005 r. – 10,7% uczniów, a w 2009 r. - 10,1 % uczniów.
- 10% badanych miała styczność z innymi narkotykami niż marihuana, z czego 9% tylko 1 raz z ciekawości. Dla porównania w 2015 r. –12 % badanych miała styczność z innymi narkotykami niż marihuana, z czego 8% tylko 1 raz. (Te inne narkotyki to: koka, mefedron. LSD, amfetamina), w 2013 r. – 6%, w 2012 r. - 8%.
- Najczęstszym miejscem inicjacji narkotykowej: u znajomych -12%, podczas wagarów - 0%,w szkole - 0,1%. Dla porównania w 2015 r.: u znajomych - 16%, podczas wagarów - 11%, szkoła – 4%. w 2013 r.: u znajomych – 15%, podczas wagarów - 1%, szkoła – 0%.
- 35% uczniów badanych przyznaje, że wie o problemie narkotyków wśród młodzieży szkoły. Dla porównania: w 2015 r.-26%, w 2013 r. - 31%, w 2012 r. - 39%.
- 1 % uczniów przyznaje, że wacha kleje. Dla porównania w 2015 r. -8 %, 2013 r.- 7%.
- 10% badanych sięga po leki uspakajające. Dla porównania w 2015 r. - 18 %, 2013 r. – 9 %.

Podsumowanie:

W 2017 r. w szkołach podstawowych i szkole ponadgimnazjalnej nie stwierdzono przypadku zażywania narkotyków, ale istnieje realne zagrożenie, że narkotyki mogą być dostępne w pobliżu szkół i osiedli mieszkaniowych na terenie Dobczyc. Dzieci i młodzież mają coraz większą wiedzę na temat zagrożeń jakie niesie ze sobą używanie środków psychoaktywnych. Taka sytuacja utrzymuje się od 2014 r.

Badania ankietowe pokazują, że zjawisko narkomanii występuje wśród uczniów szkoły ponadgimnazjalnej i w ostatnich latach problem narasta. Najpopularniejszym narkotykiem jest marihuana. W większości są to przypadki incydentalnego palenia marihuany, ale pośród nich są też przypadki wielokrotnego używania narkotyku. Wzrasta też odsetek osób sięgających po inne środki psychoaktywne niż marihuana oraz środki nasenne i uspakajające.

Na podstawie danych z Policji wynika, że na terenie gminy liczba przestępstw narkotykowych w 2017 r. wzrosła, liczba przypadków związanych z uzależnieniem od narkotyków zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych utrzymuje się na takim samym poziomie porównując z rokiem ubiegłym.

5. Wnioski i rekomendacje

Dane statystyczne i materiał zebrany w ciągu ostatnich lat pozwala na wyciągnięcie wielu zasadniczych wniosków oraz rekomendacji, dzięki którym będzie można w sposób skuteczny ograniczyć skalę problemów uzależnień w gminie.

1. Od kilku lat liczba osób i spraw zgłaszanych do GKRPA utrzymuje się na podobnym poziomie, natomiast wzrasta liczba kontaktów z poszczególnymi klientami, którzy po latach powracają do wtórnej współpracy z GKRPA. Może to świadczyć, z jednej strony o nieskuteczności podjętych działań i zaniechania pracy przez klientów (brak spotkań w grupach wsparcia, brak kontaktu z psychologiem itp.), a z drugiej strony, o większej świadomości społeczeństwa w zakresie możliwości rozwiązania problemu alkoholowego własnego lub w rodzinie.

Rekomenduje się kontynuację działań prowadzonych przez GKRPA.

2. Od kilku lat znacząco zwiększyła się liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej w przypadku przemocy domowej. Należy zauważyć, że większość tych zdarzeń ma związek z alkoholem. Wzrost usług w tym zakresie wiąże się z tym, że od 2011 r. realizowana jest kompleksowa pomoc w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Korzystnym zjawiskiem jest to, że klienci mogą uzyskać pierwszą specjalistyczną pomoc w naszej gminie, bez dojazdów i oczekiwania na zbyt odległe terminy w innych gminach. Na podobnym poziomie utrzymuje się ilość osób korzystających z pomocy psychologicznej w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin w Dobczycach, z wyjątkiem 2015 roku, gdzie zauważa się mniejszą liczbę klientów co może sugerować, że część klientów znalazła wsparcie w lokalnej grupie samopomocowej AA, gdzie z kolei od tego czasu wzrasta liczba uczestników w regularnych spotkaniach.

Wskazane jest kontynuowanie specjalistycznych usług w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin w Dobczycach.

Rekomenduje się wsparcie działań Grupy AA „Zapora” w Dobczycach.

Rekomenduje się zwiększenie działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie poprzez organizowanie cyklicznych spotkań roboczych, szkoleń nt. procedury Niebieskiej Karty, przygotowanie odpowiednich materiałów informacyjno-edukacyjnych.

3. Od 2012 r. zmniejsza się liczba osób, którym zatrzymano prawo jazdy za jazdę pod wpływem alkoholu, przy czym w 2015 r. znów liczba ta wzrosła, i nadal jest to duży problem.

Rekomenduje się przeprowadzenie kampanii przy współudziale Policji „Przeciw pijanym kierowcom”, „No promil no problem” oraz kontynuację innych działań przez Policję dot. zachowania bezpieczeństwa na drogach np. „Trzeźwy poranek”, „Alkohol, narkotyki”, „Stop probierz”.

4. W 2017 r. przestępstwa narkotykowe prowadzone przez Policję znów wzrosły. W 2015 r. było ich znacznie mniej, jednak były one większej wagi Liczba zgłoszeń do GKRPA problemów z narkomanią dot. młodych osób od trzech lat utrzymuje się na takim samym poziomie. Przypadkiem narkomanii zajmował się też OPS. Sprawy prowadzone przez Policję, GKRPA i OPS świadczą o tym, że problem narkomanii w naszej gminie istnieje i w tym zakresie wymagane są konkretne działania interwencyjne terapeutyczne i profilaktyczne.

Na terenie Dobczyc są nieformalne miejsca, szczególnie w pobliżu osiedli mieszkaniowych, szkół i przedszkoli, gdzie spotyka się młodzież, subkultury i osoby starsze nie mające konkretnych zajęć, gdzie często dochodzi do gorszących scen, picia alkoholu i istnieje realne zagrożenie dostępności narkotyków i dopalaczy.

Rekomenduje się uruchomienie otwartych obiektów rekreacyjno-sportowych w pobliżu osiedli mieszkaniowych, szkół i przedszkoli działających pod nadzorem z wdrożeniem specjalnego programu profilaktycznego.

5. Z badań ankietowych wynika, że problem z używaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych (narkotyków, środków nasennych) dotyczy młodzieży i jest to problem złożony. W szerokim ujęciu powiązane to jest z relacjami rówieśniczymi, rodzinnymi, sposobem spędzania wolnego czasu. W konsekwencji oznacza to, że rozwiązanie problemu wiąże się z koniecznością zawiązania szerokiej koalicji interesariuszy pracujących w jednym, jasno określonym celu, jakim jest ochrona nieletnich przed sięganiem po środki psychoaktywne. Część dzieci i młodzieży nie umie w sposób odpowiedni zagospodarować swojego wolnego czasu. Promowanie różnorodnych form spędzania wolnego czasu mogłoby ograniczyć ilość czynów karalnych oraz sięgania po alkohol i narkotyki.

W trakcie prowadzonych konsultacji społecznych dot. problemu uzależnień, została wyartykułowana potrzeba stworzenia warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu dla mieszkańców gminy, szczególnie dla dzieci i młodzieży, które byłyby alternatywą wobec problemów uzależnień np. sport, koła zainteresowań, lepsza baza sportowa.

Rekomenduje się dalsze zatrudnienie psychologa specjalisty ds. uzależnień w gimnazjum w celu prowadzenia profesjonalnych działań w zakresie rozpoznania zjawiska, udzielenia pomocy psychologicznej, przeprowadzenia interwencji kryzysowych, udzielenia wsparcia i poradnictwa.

Rekomenduje się dalsze prowadzenie zajęć i programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach, organizowanie i finansowanie szkoleń dla nauczycieli a także edukację rodziców poprzez kampanie społeczne.

Rekomenduje się również kontynuację działań zmierzających do poprawy i modernizacji obiektów sportowych, jak również prowadzenie zajęć sportowych pozalekcyjnych.

Rekomenduje się finansowanie bieżącej działalności świetlic środowiskowych i wiejskich.

Rekomenduje się wspieranie działań dzieci i młodzieży w kołach zainteresowań oraz organizowanie bezpiecznego wypoczynku w czasie wolnym od nauki, szczególnie w okresie wakacji.

6. Liczba rodzin korzystających z pomocy w MGOPS z powodu alkoholizmu od 12 lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Klienci z problemem alkoholowym stanowią grupę, która wymaga najwięcej pracy i interwencji ze strony pracowników MGOPS jak również innych instytucji. Nadmiernemu piciu często towarzyszy bezrobocie, ubóstwo, problemy zdrowotne, niezaradność życiowa i z tych powodów rodziny pozostają przez długi okres klientami pomocy społecznej.

Rekomenduje się regularną współpracę pomiędzy wszystkimi instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów społecznych w celu udzielenia skutecznego wsparcia i przezwyciężenia trudności socjalno-bytowych poprzez pracę w koalicji, wspólne narady, wymianę informacji, podział zadań według kompetencji.

7. Od kilku lat na podobnym poziomie utrzymuje się liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy i Miasta Dobczyce.

Od 9 lat zwiększają się wpływy za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przy czym od 3 lat znacząco. Taki wzrost zauważa się od czasu, gdy na terenie gminy powstały wielkometrażowe sklepy.

W dniu 18 września 2013 r. uchwałą Rady Miejskiej w Dobczycach nr XLIV/320/13 zmniejszono limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Zwiększyła się liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży, co jest zjawiskiem korzystnym na tle ogólnej dostępności alkoholu w kraju, ale dostępność do sklepów z alkoholem nadal jest zbyt wysoka, gdyż przekracza ponad trzykrotnie standardy WHO. To bardzo niepokojące, dlatego potrzebne są zmiany w tym zakresie.

Rekomenduje się wprowadzenie limitów na zezwolenia na sprzedaż alkoholu w taki sposób, aby dostępność do alkoholu była zmniejszana oraz ograniczeń sprzedaży alkoholu w godzinach nocnych.

Rekomenduje się kontynuowanie patroli policyjnych w miejscach publicznych, gdzie istnieje podejrzenie nielegalnego spożywania alkoholu oraz kontroli w punktach sprzedaży i na imprezach, gdzie odbywa się sprzedaż alkoholu.

V. ZASOBY, KTÓRE MOGĄ MIEĆ WPŁYW NA OGRANICZENIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE

1. Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin w Dobczycach, ul. Szkolna 20 a. Zatrudnieni są: psycholog, terapeuta i pracownik socjalny. Podstawowe zadania Punktu Konsultacyjnego to: zdiagnozowanie problemu, motywowanie zarówno osób uzależnionych jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, motywowanie osób pijących ryzykownie ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia, udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym, rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie odpowiedniego wsparcia psychologicznego i informacji o możliwości uzyskania pomocy, gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji mogących udzielić pomocy w rozwiązaniu problemu alkoholowego lub problemu z narkotykami.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobczycach, ul. Szkolna 20 a. W skład Komisji wchodzi 4 osoby. Do zadań GKRPA należy: inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych, kierowanie wniosków do sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego, opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, sporządzanie Niebieskiej Karty.
3. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobczycach. Zatrudnionych jest 15 osób. OPS realizuje wszystkie zadania ustawowe dot. interwencji w rodzinach z problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy domowej.
4. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Dobczyce, ul. Szkolna 20a. Zatrudnionych jest ogółem 9 osób, w tym 4 psychologów, 3 pedagogów o różnych specjalnościach i logopeda oraz pracownik administracyjny i dyrektor. Poradnia obejmuje opieką dzieci współuzależnione (choroba alkoholowa rodziców wpływa na wyniki w nauce i zaburzenia zachowania).
5. Komisariat Policji w Dobczycach (obejmuje rejon Raciechowice, Wiśniowa i Dobczyce). Zatrudnionych jest 32 policjantów. W zakresie stosowania „Niebieskiej karty” wszyscy są przeszkoleni, 4-ch pracuje w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
6. W Urzędzie Gminy i Miasta zatrudniony jest Pełnomocnik ds. Uzależnień, którego zadaniem jest koordynowanie działań wynikających z Programu.
7. W Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Troska” profesjonalnie przeszkolona jest pielęgniarka środowiskowa w zakresie choroby alkoholowej i przemocy domowej oraz lekarz podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie dokonywania wczesnej diagnozy w chorobie alkoholowej.
8. Na terenie naszej gminy jest 5 parafii i Wyższe Seminarium Misyjne w Stadnikach. Uczestniczą w organizowaniu czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, organizują wyjazdy i kolonie z programem profilaktyki uzależnień, udostępniają materiały informacyjno edukacyjne o uzależnieniach.
9. Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury i Sportu Dobczyce, ul. Szkolna 43. Zatrudnionych jest 16 osób (15,5 etatu) oraz 22 instruktorów na umowy-zlecenia. MGOKiS w okresie wakacji i ferii organizuje zajęcia rekreacyjne, sportowe połączone z profilaktyką uzależnień dla dzieci, młodzieży, a w ciągu całego roku różne imprezy kulturalne dla dzieci, młodzieży i dorosłych promujące zdrowy styl życia bez sięgania po środki

- psychoaktywne. Przy współpracy MGOKiS realizowane są kampanie „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Postaw na rodzinę”, „No promil, no problem”. „Przeciw pijanym kierowcom”.
10. Na terenie Gminy i Miasta działają: PTTK, TKKF, 8 KGW, 7 Klubów Sportowych, grupa młodzieżowa „OAZA” oraz przy szkołach koła zainteresowań dla dzieci i młodzieży.
 11. Na terenie Gminy i Miasta działa 23 stowarzyszeń. Niektóre z nich takie jak: Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „ISPINA”, Dobczyckie Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów, Stowarzyszenie Społeczno Kulturalne „Gościniec”, Stowarzyszenie „KAT”, Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły im. Bohaterów Tajnego Nauczania w Dziekanowicach, Dobczycki Klub Europejski oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku działają na rzecz zagospodarowania wolnego czasu dzieci, młodzieży, pracujących, a także seniorów. Stowarzyszenia inicjują i realizują ciekawe zajęcia będące alternatywą na niepożądane zjawiska związane z uzależnieniami w środowisku lokalnym.
 12. Na terenie gminy działa Świetlica Środowiskowa w Kędzierzynie oraz 3 Świetlice Wiejskie, 2 z nich uruchomiono w 2016 r.: w Stadnikach i Kornatce. W świetlicach oprócz zajęć świetlicowych, realizowane są zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień. W działalność świetlic zaangażowani są również dorośli i tam koncentruje się życie kulturalne mieszkańców poszczególnych miejscowości.
 13. Regionalne Centrum Oświatowo Sportowe – hala sportowa, Moje boisko Orlik 2012. Obiekty te wykorzystywane są do działań związanych z uniwersalną profilaktyką, szczególnie do działań sportowych będących najlepszą alternatywą wobec zagrożeń uzależnień.
 14. Ochotnicze Straże Pożarne – 13 jednostek.
 15. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zespół został powołany w 2011, w skład którego wchodzi 14 osób, przedstawiciele: OPS, Policji, GKRPA, Poradni Psychologiczno Pedagogicznej, Ośrodka Zdrowia, Sądu. Celem działania Zespołu jest kompleksowe ograniczenie zjawiska przemocy domowej i stworzenie systemu wsparcia dla osób i rodzin.
 16. Miejska Biblioteka Publiczna im. Józefy Bergelówny w Dobczycach, która oprócz zadań statutowych podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień poprzez organizowanie wyjazdów młodych osób na mecze w ramach Klubu Kulturalnego Kibica oraz zagospodarowanie wolnego czasu w ramach projektu Strefa Dobrych Gier.
 17. Grupa samopomocowa Anonimowych Alkoholików „Zapora” w Dobczycach. Przy Grupie AA jeden raz w tygodniu dyżuruje terapeuta specjalista uzależnień.

V. EWALUACJA PRGRAMU

1. Roczne sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przedstawione w formie informacji Radzie Miejskiej w Dobczycach.
2. Roczne i półroczne sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedłożone Burmistrzowi Gminy i Miasta Dobczyce.
3. Sprawozdania okresowe podmiotów i osób fizycznych realizujących zadania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
4. Analiza dokumentów związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
5. W 2011 r. przyjęto wskaźniki efektywności (tabela nr.13) i są one analizowane.

Tabela 13. Wskaźniki efektywności

L.p.	Cele Programu – str. 20	Wskaźniki rezultatu
1.	<p>Związanych z celem głównym nr 1 Zamierzamy ten wskaźnik utrzymać lub podwyższyć o kilka punktów procentowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • % osób, wobec których przyjęto zgłoszenia/podjęto interwencje, a które podjęły dobrowolne leczenie. Wskaźnik został obliczony w następujący sposób: liczba osób, które podjęły próbę dobrowolnego leczenia x100: przez liczbę zgłoszonych osób do GKRPA. W 2011 r. :Liczba osób, które podjęły leczenie – 47. Liczba osób zgłoszonych do GKRPA- 101. Wskaźnik wyniósł 46. W 2012 r. Liczba osób, które podjęły leczenie – 48, liczba osób zgłoszonych do GKRPA- 110. W 2012 r. wskaźnik -wyniósł 43. W 2013 r. Liczba osób, które podjęły leczenie – 36, liczba osób zgłoszonych do GKRPA- 102. W 2013 r. wskaźnik wyrósł 35. W 2014 r. :Liczba osób, które podjęły leczenie – 28, liczba osób zgłoszonych do GKRPA- 101. Wskaźnik wyniósł 27 W 2016 r. Liczba osób, które podjęły leczenie- 35, liczb osób zgłoszonych do GKRPA 126. Wskaźnik wyniósł 27. W 2017 r. Liczba osób, które podjęły leczenie- 36, liczb osób zgłoszonych do GKRPA 105. Wskaźnik wyniósł 34.
2.	<p>Związanych z celem głównym nr 2 Dążymy, aby liczba ta dotyczyła co najmniej 40 % uczniów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczestników zajęć sportowych w tym pozalekcyjnych i imprez sportowych z elementami profilaktyki uzależnień . - w 2011 r. Liczba uczestników zajęć sportowych połączonych z profilaktyką uzależnień, w tym zajęć pozalekcyjnych wyniosła – 649. Stanowi to 22 % ogółu uczniów w gminie. W 2012 r. Liczba uczestników zajęć sportowych połączonych z profilaktyką uzależnień, w tym zajęć pozalekcyjnych wyniosła – 750. Stanowi to 24 % ogółu uczniów w gminie. - w 2013 r. Liczba uczestników zajęć sportowych połączonych z profilaktyką uzależnień, w tym zajęć pozalekcyjnych wyniosła – ok.800. Stanowi to 31 % ogółu uczniów w gminie. - w 2014 r. Liczba uczestników zajęć sportowych połączonych z profilaktyką uzależnień, w tym zajęć pozalekcyjnych wyniosła – 1 035. Stanowi to 39 % ogółu uczniów w gminie. - w 2015 r. Liczba uczestników zajęć sportowych połączonych z profilaktyką uzależnień, w tym zajęć pozalekcyjnych wyniosła – 1 043. Stanowi to 37 % ogółu uczniów w gminie. - w 2016 r. Liczba uczestników zajęć sportowych połączonych z profilaktyką uzależnień, w tym zajęć pozalekcyjnych wyniosła – ok. 1 000. Stanowi to 33 % ogółu uczniów w gminie. w 2017 r. Liczba uczestników zajęć sportowych połączonych z profilaktyką uzależnień, w tym zajęć pozalekcyjnych wyniosła – 664 uczniów. Stanowi to 23 % ogółu uczniów w gminie.
3.	<p>Związanych z celem głównym nr 3 - Dążymy do tego, aby wszyscy uczniowie zostali objęci programami profilaktycznymi - Chcielibyśmy utrzymać ten wskaźnik. - Z kampaniami społecznymi chcielibyśmy dotrzeć co najmniej do 1/5 społeczeństwa, tj. 2 900 osób.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba programów i przedsięwzięć profilaktycznych, szkoleń, kampanii, i akcji informacyjno-edukacyjnych oraz liczba osób objęta tymi działaniami. W 2011 r.: - Liczba programów wyniosła – 15, objęto nimi 1 719 osób. - Liczba szkoleń wyniosła – 3, objęto nimi 49 osób. - Liczba kampanii społecznych wyniosła - 3, objęto nimi ok. 1 500 osób. W 2012 r.: - Liczba programów wyniosła – 16, objęto nimi ok. 1 300 osób. - Liczba szkoleń wyniosła – 1, objęto nimi 23 osoby. - Liczba kampanii społecznych wyniosła - 4, objęto nimi ok. 2 200 osób. W 2013 r.: - Liczba szkoleń wyniosła – 2, objęto nimi 82 osoby. - Liczba kampanii społecznych wyniosła - 3, objęto nimi ok. 2 400 osób. W 2014 r.: - Liczba szkoleń wyniosła – 2, objęto nimi 170 osób. - Liczba kampanii społecznych wyniosła - 5, objęto nimi ok. 3 020 os. W 2015 r.: Liczba programów i warsztatów – 3, objęto nimi 1949 uczniów i 50 nauczycieli Liczba szkoleń wyniosła - 3, objęto nimi 270 osób.

		<p>Liczba kampanii społecznych wyniosła 3 , objęto nimi ok. 3 400 os. W 2016 r.:</p> <p>Liczba programów / warsztatów – 6, objęto nimi 937 uczniów, 62 rodziców, 15 nauczycieli. Liczba szkoleń -3 . Udział wzięło 76 osób. Liczba wykładów – 4 (młodzież, rodzice, nauczyciele), objęto nimi 710 osób. Liczba kampanii społecznych wyniosła 5 , objęto nimi ok. 3 600 os. W 2017 r.: Liczba programów / warsztatów – 9, objęto nimi 1 024 uczniów, 22 nauczycieli. Liczba szkoleń -2 . Udział wzięło 91 osób (rodzice i nauczyciele). Liczba wykładów/edycji – 16 (uczniowie , rodzice, nauczyciele), objęto nimi 1270 osób. Liczba kampanii społecznych- 3. W ramach kampanii zorganizowano 28 imprez - objęto nimi ok. 7 700 os.</p>
4.	<p>Związanych z celem głównym nr 4 Naszym celem jest, aby liczby te nie wzrastały, a jeśli chodzi o dostępność narkotyków w szkołach to o wyeliminowanie tego zjawiska.</p>	<p>• Liczba przypadków ł, które mają związek z używaniem alkoholu i narkotykami (uczniowie) W 2014 r. - nie stwierdzono żadnego przypadku dot. dostępności narkotyków w szkołach, w 2-ch przypadkach zostało zgłoszone do Policji podejrzenie o obecność narkotyków w szkole. - 11 przypadków interwencji Policji (narkotyki) - 2 przypadki problem narkomanii zgłoszony do GKRPA W 2015 r. : - 6 przypadków spożywania alkoholu przez uczniów - 1 przypadek dot. dostępności narkotyków w szkole, - 2 przypadki interwencji Policji (narkotyki) - 2 przypadki problem narkomanii zgłoszony do GKRPA W 2016 r.: - 7 przypadków interwencji Policji (narkotyki), nie dot. terenu szkół, - 3 przypadki problem narkomanii zgłoszony do GKRPA. 2017 r.: - 9 przypadków interwencji Policji (narkotyki), nie dot. terenu szkół, - 6 przypadków spożywania alkoholu przez uczniów, - 3 przypadki problem narkomanii zgłoszony do GKRPA, - nie stwierdzono przypadków używania narkotyków w szkołach, - 1 przypadek problemu narkomanii zgłoszony w OSP. Te dane zostały ujęte w tab. nr 12 str. 17 niniejszego Programu.</p>

VI. CELE PROGRAMU

Cele główne

1. Zapewnienie dostępności do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.
2. Osiągnięcie stanu, w którym wolny od nałogów, zdrowy styl życia, dotyczy coraz większej liczby mieszkańców.
3. Zwiększenie świadomości społecznej dot. zagrożeń z powodu uzależnień oraz ochrona dzieci i młodzieży przed presją używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
4. Zmniejszenie skali i natężenia szkód związanych z nadużywaniem alkoholu takich jak: zgony, wypadki, przemoc, zaniedbania i konflikty rodzinne oraz przestępstwa.

Cele operacyjne

Odpowiadające celowi głównemu Nr 1:

1. Zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do leczenia i poradnictwa w chorobie alkoholowej oraz narkomanii.
2. Wspieranie organizacyjne dla grup samopomocowych.
3. Zwiększenie działań interwencyjnych w chorobie alkoholowej i narkomanii.

Odpowiadające celowi głównemu Nr 2:

1. Rozbudowanie i udostępnienie bazy sportowej dla mieszkańców gminy ze szczególnym uwzględnieniem oferty dla dzieci i młodzieży.
2. Zapewnienie ofert rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych będących alternatywą wobec spożywania alkoholu, szczególnie w pobliżu osiedli mieszkaniowych.
3. Zapewnienie bezpiecznego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki.
4. Zapewnienie dostępu do materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień.

Odpowiadające celowi głównemu Nr 3 :

1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych w szkołach.
2. Zapewnienie szkoleń dla nauczycieli i rodziców, dostarczających wiedzy jak szybko i skutecznie reagować na pojawiające się problemy uzależnień.
3. Ograniczenie możliwości zakupu i spożycia alkoholu poprzez limitowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
4. Podejmowanie edukacji sprzedawców napojów alkoholowych.

Odpowiadające celowi głównemu Nr 4 :

1. Zwiększenie efektywności egzekwowania prawa w przypadku naruszenia zasad obrotu napojami alkoholowymi.
2. Natężenie działań edukacyjnych zmierzających do wyeliminowania nietrzeźwych kierowców na drogach
3. Wspieranie działań instytucji, organizacji pozarządowych oraz środowisk ukierunkowanych na zapobieganie lub zmniejszanie szkód związanych z uzależnieniami i przemocą.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz.487 ze zm.):
 - 1) art. 11 ¹.1 „W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4 ¹ ust.1 gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych...”.
 - 2) art. 18 ² ”Dochody z opłat za wydawane zezwolenia (...) wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w art.10 ust 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, i nie mogą być przeznaczane na inne cele”.
2. Planowane dochody na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii łącznie wyniosą: 320 000 zł – stanowią je środki wpływające z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na 2018 r.

- 3 Niewykorzystane środki w 2017 r. które również zostaną przeznaczone na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2018 r. wynoszą 109 641,27 zł.
- 4 Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2018 r. przewiduje się łącznie kwotę 429 962,00zł.

VIII. ZASADY WYNAGRADZANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Osobom wchodzącym w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za wykonywane czynności:
 - a) za udział w posiedzeniu – 80 zł brutto,
 - b) za udział w kontroli 1 punktu sprzedaży napojów alkoholowych – 70 zł brutto,
 - c) za prace administracyjne, wykonywane przez sekretarza Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wykonywane minimum dwie godziny jednorazowo, na polecenie Przewodniczącego w innych terminach niż posiedzenia Gminnej Komisji - każdorazowo wynagrodzenie wyniesie 70 zł brutto,
2. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniach Komisji wypłacane będzie w oparciu o listę obecności.
3. Wynagrodzenie za udział w kontroli punktu sprzedaży napojów alkoholowych wypłacane będzie w oparciu o protokół z kontroli.
4. Wynagrodzenie za pracę administracyjną w Komisji wypłacane będzie w oparciu o listę obecności potwierdzoną przez Przewodniczącego Komisji.
5. Wynagrodzenie dla Sekretarza i członków Komisji będzie wypłacane po przepracowanym kwartale na podstawie przedłożonych rachunków, potwierdzonych przez Przewodniczącego Komisji.
6. Wynagrodzenie dla Przewodniczącego Komisji będzie wypłacane po przepracowanym kwartale na podstawie przedłożonego rachunku, potwierdzonego przez Burmistrza.

IX. ZADANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Tabela 14. Zadania

Zadanie	sposób realizacji
<p>Odpowiadające 1 celowi głównemu:</p> <p>1. Zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do leczenia i poradnictwa w chorobie alkoholowej.</p> <p>2. Udzielenie wsparcia organizacyjnego i lokalowego dla grupy samopomocowej AA „Zapora”</p> <p>3. Zwiększenie działań interwencyjnych w chorobie alkoholowej (przemoc, procedura Niebieskiej Karty)</p>	<p>1. Zatrudnienie psychologa, terapeuty uzależnień i pracownika socjalnego w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób uzależnionych i ich Rodzin – kontynuacja działalności.</p> <p>2. Zatrudnienie psychoterapeuty specjalisty uzależnień do współpracy z osobami zgłaszającymi się na spotkania AA „Zapora” w Dobczycach.</p> <p>3. Udzielenie wsparcia dla Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnień, które pracują z pacjentami z terenu Gminy i Miasta Dobczyce i współpracują z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobczycach.</p> <p>4. Finansowanie wynagrodzenia za pracę dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p> <p>5. Finansowanie wynagrodzenia dla lekarza biegłego oraz psychologa biegłego za badanie uzależnionych i wydawanie opinii.</p> <p>6. Finansowanie opłat sądowych od wniosków dot. osób skierowanych na przymusowe leczenie odwykowe.</p> <p>7. Finansowanie szkolenia nt. procedury Niebieskiej Karty dla przedstawicieli: Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Policji, MGOPS, GKRPA, prac oświaty i służby zdrowia.</p>

	8. Współpraca przedstawicieli organizacji ustawowo odpowiedzialnych za prowadzenie Niebieskiej Karty oraz w miarę potrzeb praca nad indywidualnym przypadkiem w grupach roboczych.
<p>Odpowiadające 2 celowi głównemu:</p> <p>1. Rozbudowanie i udostępnienie bazy sportowej dla mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem oferty dla dzieci i młodzieży.</p> <p>2. Wdrożenie nowego programu rekreacyjnego-integracyjnego dla mieszkańców osiedli mieszkaniowych na spędzanie wolnego czasu będącego alternatywą wobec uzależnień oraz zmianą dotychczasowych negatywnych i biernych wzorców.</p> <p>3. Zapewnienie ofert rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dla mieszkańców gminy.</p> <p>4. Zapewnienie bezpiecznego wypoczynku dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki.</p>	<p>1. Dofinansowanie zadań zmierzających do poprawy i modernizacji obiektów sportowych.</p> <p>2. Dofinansowanie zadań wspierających powstanie nowych, nowych, otwartych miejsc/obiektów rekreacyjno-sportowych w pobliżu osiedli mieszkaniowych, szkół i przedszkoli.</p> <p>3. Zorganizowanie wydarzeń lokalnych połączonych z profilaktyką uzależnień skierowanych do ogółu mieszkańców lub wybranych grup docelowych.</p> <p>4. Dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych zawierających elementy profilaktyki uzależnień dla dzieci, młodzieży oraz dofinansowanie do imprez kulturalnych, rekreacyjnych propagujących zdrowe spędzanie wolnego czasu.</p> <p>5. Zorganizowanie zajęć sportowych, turystycznych, rekreacyjnych, profilaktycznych przy współpracy szkół, świetlic, MGOKiS, parafii dla dzieci nie mających możliwości wyjazdu na wakacje.</p> <p>6. Współfinansowanie kolonii lub zorganizowanych wyjazdów dla dzieci i młodzieży połączonych z programem profilaktyki uzależnień.</p> <p>7. Wsparcie finansowe dla świetlic środowiskowych i wiejskich.</p>
<p>Odpowiadające 3 celowi głównemu:</p> <p>1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych w szkołach.</p> <p>2. Zapewnienie szkoleń dla nauczycieli i rodziców, dostarczających wiedzy jak szybko i skutecznie reagować na pojawiające się problemy uzależnień.</p> <p>3. Podejmowanie edukacji sprzedawców napojów alkoholowych.</p>	<p>1. Finansowanie programów profilaktycznych oraz konkursów w szkołach, w tym o zasięgu gminnym i ponadgminnym.</p> <p>2. Współfinansowanie zajęć profilaktycznych na zielonych szkołach.</p> <p>3. Szkolenie i wspieranie młodzieżowych liderów oraz środowisk zaangażowanych w promowanie zdrowego stylu życia i abstynencji.</p> <p>4. Finansowanie szkoleń dla rodziców i nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych.</p> <p>5. Współfinansowanie szkoleń oraz innych działań dla osób i instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemu alkoholowego i przemocy domowej.</p> <p>6. Przystąpienie do kampanii społecznych np. „Postaw na rodzinę”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Przeciw pijanym kierowcom”, „No promil, no problem” i innych.</p> <p>7. Zatrudnienie psychologa w szkołach do prowadzenia zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień z uczniami, nauczycielami i rodzicami</p>
<p>Odpowiadające 4 celowi głównemu:</p> <p>1. Wspieranie działań instytucji, organizacji pozarządowych oraz środowisk ukierunkowanych na zapobieganie lub zmniejszanie szkód związanych z uzależnieniami.</p> <p>2. Zwiększenie efektywności egzekwowania prawa w przypadku naruszenia zasad obrotu napojami alkoholowymi.</p> <p>3. Natężenie działań edukacyjnych i zmierzających do wyeliminowania nietrzeźwych kierowców na drogach.</p>	<p>1. Przeprowadzenie konkursu zgodnie z ustawą o zdrowiu publicznym i Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 na realizację zadań związanych z eliminacją szkód społecznych związanych z uzależnieniami oraz na alternatywne zachowania wobec uzależnień.</p> <p>2. Wspólne kontrole GKRPA oraz Policji punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zwiększenie patroli Policji w miejscach publicznych, gdzie istnieje podejrzenie gromadzenia się osób, zwłaszcza dzieci i młodzieży w celach picia alkoholu lub zażywania środków psychoaktywnych.</p> <p>3. Przy współpracy z Policją przeprowadzenie kampanii skierowanych do kierowców np. „No promil, no problem”, „Przeciw pijanym kierowcom” i innych.</p>

X. ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Tabela 15. Zadania

Zadanie	sposób realizacji
---------	-------------------

<p>Odpowiadające 1 celowi głównemu: 1. Zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do poradnictwa w problemach narkomanii oraz prowadzenie działalności informacyjnej nt. specjalistycznego leczenia w tym zakresie.</p>	<p>1. Zatrudnienie psychologa i terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin. 2. Dyżury pracownika socjalnego w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin.</p>
<p>Odpowiadające 2 i 3 celowi głównemu: 1. Dostarczanie profesjonalnej wiedzy na temat problemu narkomanii i innych środków psychoaktywnych dzieciom, młodzieży, nauczycielom i rodzicom a także zapewnienie im pierwszego kontaktu ze specjalistą w sytuacji problemowej w tym zakresie. 2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych w szkołach. 3. Zapewnienie szkoleń dla nauczycieli i rodziców. 4. Zapewnienie dostępu do materiałów informacyjno edukacyjnych.</p>	<p>1. Zatrudnienie psychologa specjalisty uzależnień do prowadzenia zajęć z uczniami, nauczycielami i rodzicami. 2. Finansowanie programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki narkomanii. 3. Dofinansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnienia od narkotyków. 4. Zakup literatury i materiałów edukacyjnych o tematyce zagrożeń narkomanią z przeznaczeniem dla uczniów, nauczycieli i rodziców.</p>
<p>Odpowiadające 3 celowi głównemu: 1. Zapewnienie ofert rekreacyjnych, sportowych i kulturalnych dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki oraz prowadzenie edukacji publicznej dla ogółu mieszkańców w obszarze profilaktyki i promocji zdrowego stylu życia, wykluczającego sięganie po środki psychoaktywne.</p>	<p>1. Dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych zawierających elementy profilaktyki uzależnienia od narkotyków. 2. Dofinansowanie do wypoczynku letniego połączonego z profilaktyką uzależnienia od narkotyków. 3. Zorganizowanie konkursów i imprez rekreacyjnych połączonych z edukacją nt. współczesnych zagrożeń, w tym od środków psychoaktywnych. 4. Przystąpienie do ogólnopolskich kampanii społecznych np. „Dopalaczom powiedz stop” i innych. 5. Umieszczanie w gazecie lokalnej artykułów nt. problemów uzależnień oraz promocji zdrowego stylu życia. 6. Zakup ulotek, informatorów i materiałów edukacyjnych o tematyce uzależnień od środków psychoaktywnych do udostępnienia instytucjom i mieszkańcom.</p>

XI. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE

1. W miarę pozyskiwanych środków (za zezwolenia) mogą być realizowane inne przedsięwzięcia profilaktyczne nie ujęte do realizacji w Programie.
2. Nadzór nad realizacją Programu będzie prowadził Burmistrz poprzez Pełnomocnika ds. Uzależnień.

V-ce Przewodniczący
Rady Miejskiej w Dobczycach
Czesław Leszczyński

